

FIȘA DISCIPLINEI

Psihologie evoluționistă

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației
1.3. Departamentul	Departamentul de Psihologie Aplicată
1.4. Domeniul de studii	Psihologie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Psihologie – în limba maghiară
1.7. Forma de învățământ	Psiholog/Cod calificare: L060080010

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Psihologie evoluționistă				Codul disciplinei	PLX 00043
2.2. Titularul activităților de curs		Conf. Dr. Kiss Szidónia					
2.3. Titularul activităților de seminar		Conf. Dr. Kiss Szidónia					
2.4. Anul de studiu	2	2.5. Semestrul	4	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7. Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					19 ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					5
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					5
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					5
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					2
Alte activități					-
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				19	
3.8. Total ore pe semestru				75	
3.9. Numărul de credite				3	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sala de curs, instrumente audio-vizuale
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Sala de seminar, instrumente audio-vizuale

6.1. Competențele specifice acumulate¹

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

Competențe profesionale/esențiale	C1 - Interpretarea fenomenelor psihologice din perspectivă evoluționistă, aplicând teoria evoluției darwiniene, principiile mecanismelor adaptive și coevoluția gen-cultură C2 - Înțelegerea integrată a determinantilor biologici, psihologici și culturali ai comportamentului uman din perspectivă evoluționistă
Competențe transversale	CT1 - Aplicarea unei perspective critice și științifice în evaluarea explicațiilor evoluționiste, evitând suprasimplificările și distorsiunile ideologice

6.2. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Studentul cunoaște: - istoria, principiile de bază și metodele psihologiei evoluționiste - mecanismele selecției naturale și sexuale și consecințele lor psihologice - bazele evoluționiste ale alegerii partenerului uman, îngrijirii parentale și comportamentului social - procesele evoluției biologice și culturale și interacțiunile dintre ele - mecanismele adaptive în diferite domenii comportamentale (cooperare, competiție, morală)
Aptitudini	Studentul este capabil să - Aplice perspectiva evoluționistă în analiza fenomenelor psihologice - Evalueze critic explicațiile evoluționiste, recunoscând punctele lor forte și limitele - Compare abordarea evoluționistă cu alte paradigme psihologice - Analizeze cercetările empirice în testarea ipotezelor evoluționiste - Prezinte teme științifice din domeniul psihologiei evoluționiste
Responsabilități și autonomie	Studentul are capacitatea de a lucra independent - Evită conștient interpretările ideologice sau deterministe ale explicațiilor evoluționiste - Recunoaște că explicațiile evoluționiste nu justifică inegalitățile sociale sau discriminarea - Se raportează deschis și critic la abordările interdisciplinare - Reflectează asupra complexității naturii umane și semnificației diversității culturale

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	- Însușirea principiilor, cadrelor teoretice și metodologiei psihologiei evoluționiste, care permite înțelegerea semnificației adaptive a comportamentului uman și a mecanismelor psihologice prin aplicarea perspectivei evoluționiste.
7.2 Obiectivele specifice	- Înțelegerea relației dintre teoria evoluției și psihologie, incluzând fundamentele darwinismului, etologiei și adaptaționismului - Aplicarea mecanismelor selecției naturale și sexuale în analiza tiparelor comportamentale umane (alegerea partenerului, îngrijirea parentală, comportamentul social) - Recunoașterea și interpretarea interacțiunii dintre evoluția biologică și culturală (coevoluție, memetică) - Dezvoltarea gândirii critice în evaluarea explicațiilor evoluționiste, conștientizarea limitelor adaptaționismului și reduționismului - Analiza comparativă a psihologiei evoluționiste cu diferite paradigme psihologice (behaviorism, cognitivă, umanistă etc.)

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1.Introducere. Scurt istoric	Prelegere	
2.Darvinismul. Etologia	Expunere	
3.Adaptaționismul. Reducționismul	Prelegere, prezentare	
4.Alegerea partenerului de cuplu	powerpoint	
5.Criterii universale pentru alegerea partenerului	Prezentare powerpoint	
de cuplu	Prezentare powerpoint	
6.Homogamia		
7.Familia	Prezentare powerpoint	
8.Grija parentală	Prezentare powerpoint	
9.Monogamia. Poligamia	Prezentare powerpoint	
10.Structura grupurilor	Prezentare powerpoint	
11.Modelul evoluționist genă-cultură	Prezentare powerpoint	
12.Evoluția memetică	Prezentare powerpoint	
13.Selecția culturală	Prezentare powerpoint	
14.Natura umană	Prelegere, prezentare	
Bibliografie Bereczkei T. (2008). Evolúciós pszichológia. Osiris Kiadó, Budapest Buller, D.J. (2006). Adapting Minds. Evolutionary Psychology and the Persistent Quest for Human Nature.The MIT Press, Massachusetts Institute of Technology, Cambridge, Massachusetts Csányi V. (2006). Az emberi viselkedés. Sanoma Kiadó, Budapest		
8.2 Seminar / laborator	Prelegere, prezentare	Observații
1.Selecția	powerpoint	
2.Darwinismul social	Sinteza cunoștințelor	
3.Sociobiologia	Clarificare conceptuală	
4.Psihobiologia sexualității	Sinteza cunoștințelor	
5.Atracția fizică	Test pentru evaluarea cunoștințelor	
6.Homogamia educațională și religioasă	Sinteza cunoștințelor	
7.Poliginia	Sinteza cunoștințelor	
8.Attachment	Test pentru evaluarea cunoștințelor	
9.Homogamia. Poligamia	Sinteza cunoștințelor	
10.Ierarhii sociale	Sinteza cunoștințelor	
11.Identitatea de grup	Sinteza cunoștințelor	
12.Loialitatea	Test pentru evaluarea cunoștințelor	
13.Cultura	Sinteza cunoștințelor	
14.Evoluție și medicină	Sinteza cunoștințelor	
Bibliografie		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Temele de curs și seminar propuse sunt subiecte de actualitate în cercetarea fundamentală și aplicativă din domeniul psihologiei, iar abordarea lor în cadrul acestei discipline se bazează pe rezultatele recente din literatura de specialitate. De asemenea, tematica disciplinei acoperă conceptele majore relevante pentru aplicațiile psihologiei cerute pe piața muncii și pentru standardele comunității profesionale.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Examen scris	Teste pt evaluarea cunoștințelor	70%

10.5 Seminar/laborator	Întocmirea unei lucrări științifice		20%
	Activitate seminarii	Prezentarea lucrării	10%
10.6 Standard minim de performanță			
Dacă studentul nu primește nota minimă de 5 cu ocazia examenului scris, care reprezintă 70% din nota finală, atunci nu promovează examenul în sesiunea respectivă, chiar dacă a satisfăcut cerințele punctului 10,5, acestea reprezentând 30% din nota finală Participarea la seminarii este obligatorie, într-un procent de 80%			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă
---	--

Data completării:
15.04.2025

Semnătura titularului de curs

Conf. Dr. Kiss Szidónia

Semnătura titularului de seminar

Conf. Dr. Kiss Szidónia

Data avizării în departament:
25.04.2025

Semnătura directorului de departament

Conf. dr. Kotta Ibolya

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".